

Glavna seja kluba "Iskra" se bo vršila v nedeljo, 22. dec., ob 9:30 uri zjutraj v klubovih prostorih, 5607 St. Clair Ave. Seja je zelo važna in člani in članice so vljudno vabljeni, da se je gotovo polnoštevilno udeležijo.—Odbor.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
6231 ST. CLAIR AVE.—Henderson 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
VATRO J. GRILL, Editor

Pol raznašalec v Clevelandu, za celo leto\$5.50
za 6 mesecev\$3.00; za 3 meseca\$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto\$6.00
za 6 mesecev\$3.25; za 3 meseca\$1.60
Za poštno drzave in Kanado za celo leto\$4.50
za 6 mesecev\$2.50; za 3 meseca\$1.25
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske drzave
za 6 mesecev\$4.00; za celo leto\$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879

104

MLADINA, KI RAZUME SVOJE POSLANSTVO

Nedavno je priredilo visokošolsko dijaštvo Čehoslovaške v Pragi manifestacijo za mir. Prireditelj je organiziralo češko in nemško dijaštvo vseh smeri. O miru je govoril na manifestacijskem zborovanju zunanji minister dr. Beneš. Dotaknil se je v govoru novjših doktrin fašizma in nacionalizma ter dejal, da je demokracija za človeka edina zdrava rešitev današnje duhovne in gospodarske krize.

Manifestanti so burno pritrdjevali govorniku, pozdravili predsednika republike ter sprejeli naslednjo resolucijo:

"Živeti hočemo z vsemi državami v miru. Zato smo tudi popolnoma na strani mirovne politike naše države. Cenimo veliki pomen Društva narodov v boju za mir. Nič manj ne cenimo zlasti vse pogodbe z zvezanimi državami male antante, s Francijo in Sovjetsko Unijo v svrhu skupnega varstva miru. Zvesti zgodovinskemu mirovnemu načelu našega naroda hočemo skupaj delati za ohranitev svetovnega miru. Ne poznamo nikakršnih šovinističnih in plemenskih predsodkov. Smatramo socialno kulturno in narodno pravičnost kot prvi pogoj za skupno življenje narodov v miru. Mladi smo. Bodočnost je naša. Delo za mir jo zagotovi. Dajte nam, da smemo posvetiti vse naše sile ustvarjanju boljšega sveta brez vojne."

Resolucija kaže visoko kulturno in socialno izobrazbo dijaštva.

KAM DRVI BOLGARIJA?

Ob proslavi obletnice vladanja kralja Borisa dne 3. oktobra, piše pariški list, so pripravili v Sofiji velike slavnosti. Napovedali so notranjopolitične izpremembe, obljubljali narodu ustavo in demokracijo, ki je bila ukinjena z državnim udarom 19. maja 1934. Pride zopet parlament in državljanske svoboščine ter velika amnestija.

Toda, kaj se je zgodilo 3. oktobra?

Razglašeno je bilo obsedno stanje, vršile so se aretacije. Odkrili so baje zaroto proti kralju.

Slave si vlada ni pridobila z 2. oktobrom; vse stranke, desne, leve, narod in celo del vojske je proti njej. S tem dnem je vlada zaigrala svoj zadnji ugled. V splošnem sodi javnost, da je bil ta 2. oktober dobro zamišljena provokacija vlade z namenom, da ji ne bo treba dati obljubljenih demokratičnih reform. To je vse o notranji politiki.

Dan 2. oktobra je pa usoden dan ne le za Bolgarijo, ampak tudi za Balkan.

Vsi aretiranci in njih stranke in skupine so bili vneti pristaši in pospeševalci bolgarsko-jugoslovanskega sporazuma. Za vlade Georgijeva je kralj Aleksander I., deset dni pred marseljskim umorom, potoval v Sofijo. Predpogoj za bolgarsko-jugoslovansko zblizanje je bila ukinitve macedonske organizacije. Georgijeva vlada je izvedla ta veliki čin. Danes pa sede protežerovisti, sovražniki mihajlovistov po ječah. Mihajloviste pa reaktivirajo in organizirajo. Razvpiti te (Dalje v 6. koloni.)

Silvestrov večer na Jutrovem

Cleveland-Newburgh, O.

Prišla je starša zima in odeli vse z belim plaščem, tako da se ne moremo več veseliti na prostem. Zato pa smo direktorji gospodarskega odbora SDD na Prince Ave., da priredimo domačo zabavo na 31. decembra skupno z odseki Dvorane, to je z gospodinjstvom in balinarskim klubom. Dam vam v naprej vedeti, da ne boste pomišljali kam bi šli na starega leta večer. Vabim vse delničarje, društvene in posamezne, da se odločite za gostovo za ta dan in pridete, kajti skupno bomo kaj dosegli. Ni si treba misliti, da bo to v korist samo gospodarskemu odboru, to se gre za korist vsem delničarjem in delničarkam. Sedaj napredujemo prav dobro, zato kličem, pridite vsi in se veselite kot ste bili veseli in ste delali, ko je bil načrt, da se napravili in zgradili našo lastno Dvorano. Rad bi videl na ta večer, da bi bila dvorana napolnjena tako kot od začeta. Rajali in veselili se bomo pozno v noč, dokler se ne bo oglasil glas novega leta, takrat pa si bomo segli in podali roke zopet bili vsi dobri prijatelji in delničarji.

Želim, in to je naša dolžnost,

da bi skupno delovali za napredek naše Slovenske Delavske Dvorane. Se bo še kaj poročalo o tem in sicer se bodo gospodinjne in balincarji kaj oglasili.

Vsem delničarjem in delničarkam in sploh vsem Slovincem celega Clevelanda in okolice želi vesele božične praznike in srečno novo leto! Pozdrav.

Anton Ribarič

Božična veselica

Collinwood, O.

Delavci, kje naj mi praznujemo božični večer ako ne v vrstah svojih sodelavcev, ki se v resnici borijo, da enkrat pride odrešenje tudi za nas. Soc. klub št. 49 J. S. Z. priredi na Božični večer, 25. dec. veselico in razno zabavo v Slov. Del. Domu, na Waterloo Road. Vabljeni je vse delavstvo, katero se zaveda, da je v združenju bo rešitev za nas — druge poti in pomoči ni. Tisti, ki premišljujejo kakšno božično darilo bi kupili svojim prijateljem, kupite jim vstopnico h gorani omenjeni prireditvi in s tem jim boste kupili najbolj koristno stvar. Na tej veselici si boste nabavili tudi lahko "Ameriški družinski koledar". Delavci, spoznajete se z delavsko literaturo.

Joe Maslo.

Zanimive vesti iz stare domovine

Uboj pred oknom

Pred malim senatom so se zagovarjali 18 letni Ivan H., 19 letni Ivan K. in 24letni Ivan Janžekovič iz Trgovišča na Dravskem polju. Prva dva sta obtožena uboja posestniškega sina Petra Majcena, zadnji pa je zoper našel ranih Ivana H. Med Janžekovičem in H. je obstojal spor radi dekleta. Neko noč je zasacil Janžekovič, ki je bil v družbi Majcena, pod oknom svoje izvoljenke H. in K. Med fanti je prišlo do spopada na nož. Janžekovič je zadel H. v vrat, pa ga ni nevarno ranil. H. in K. pa sta zadala Majcenu smrtonosne rane v hrbet in trebuh, da je kljub prepeljavi v pujsko bolnišnico umrl. H. in K. sta bila obsojena na 4 leta strogega zapora. Janžekovič pa na 3 mesece strogega zapora.

Ponesrečenci

Ljubljanska bolnišnica je sprejela tri ponesrečence. Ko je skočil z avtomobila, je padel tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo v kolku 48letni predilniški mojster Rok Stegnar iz Tržiča. — V Tomačevem je padel v klet ter se poškodoval po glavi 33 letni delavec Franc Kramar. — V Gornjem Logatcu je podiral drevo 35 letni delavec Anton Petrovič, ki je padel tako nesrečno, da si je zlomil nogo.

Žetev smrti

V splošni bolnišnici v Mariboru je umrla v starosti 73 let vzgojiteljica Marija Stancer. V Studencih, Kralja Matjaža ulica 28. je umrl 14 letni sin železniškega kovača Adolf Obrojnič. Na Tržaški cesti 3 je umrla v starosti 54 let soproga posestnika Marija Grgič.

V ljubljanski bolnišnici

je umrla 27 letna Terezija Molek poročena Kranjc, doma iz Lok pri Zagorju. Zapušča tri nepreskrbljene otroke. V Poštoški vasi je umrl rudniški upokojenec Lesnik Peter, star 85 let.

V Kranju

je umrl Feneš Franc, 67 let star, vpokojeni služitelj davne u.

prave, svoječasno v Radečah pri Zidanem mostu, slednjič v Kranju. Rajni je služil skoraj 15 let v armadi.

Uboj v Klokočevniku pred sodiščem

Pred malim senatom celjskega okrožnega sodišča se je zagovarjal 52 letni posestnik Olup Franc, ki je bil obtožen, da je dne 8. oktobra letos zvečer v Klokočevniku v konjiškem sodnem okraju ustrelil posestnika in sedarja 48 letnega žgajnerja Josipa, p. d. Žepka.

V torek 8. oktobra proti večeru se je Olup pred svojo kletjo prepiral s svojo ženo Marjeto in jo udaril s palico. V tem je prišel mimo žgajner, ki se je vračal z dela; za pasom je imel privezano kladivo. Pristopil je k Olupu in ga pozval, naj pusti svojo ženo pri miru. Olup mu je odgovoril, da ga nič ne briga, kaj ima on s svojo ženo. Žgajner se je nato napotil dalje proti sosedom Prahovim. Olup je nato stopil v klet svoje viničarije, pa se takoj iz nje vrnil ter držec v rokah vile, zakričal proti žgajnerju: "Gromska strela, zdaj pridi sem!" Ko se je žgajner vrnil, ga je obdolženec udaril z vilami po rami. Žgajner je izlrl Olupu vile iz rok in prišel k Prahovim, kjer je rekel, da bo odnesel vile na orožniško postajo. V tem je pa Olup stal pred svojo kletjo in večkrat zavpil proti žgajnerju: "Zdaj pridi sem smrkavec, če imaš koraž, avbiks pojte ven, če imate koraž, avbiks pojte ven, zdaj jaz pomoč." Žgajner je šel nato z vilami v rokah proti Olupu. Kmalu sta počila zaporedoma dva strela. Ranjeni žgajner je se napravil nekaj korakov ter se zgrudil. Olup je nato glasno rekel: "Kar sem napravil, sem napravil" in odšel v svojo viničarijo, kjer je pričel pretakati vino. Po preteku 10 minut je žgajner umrl.

Pri današnji razpravi je bil Olup Franc obsojen na 2 leti robove, na izgubo častnih pravic za 2 leti in na plačilo povprečnine 1000 Din.

BALDWINOVA VLADA PRISILJENA NA KOLENA

(Dalje iz 1. str.)

stolonaslednik princ Waleški, ki je napeto poslušal obrambo Sir Samuela.

Debato je zaključil finančni minister Neville Chamberlin, ki je strastno branil odstoplega ministra, češ, da Sir Samuel "žrtvoval svojo veliko pozicijo iz čuta dolžnosti in ker mu je vest tako vevalela."

Baldwin je rekel, da je mirovna formula "absolutno in kompletno mrtva", in Anglija ne bo ničesar storila, da jo zopet obudi. Deležen je bil aplavza, ko je podal izjavo, katero se je tolmačilo kot svarilo Franciji. Rekel je:

"Ako bomo vsled naše podpore Lige narodov doživeli, da bomo osamljeni in da se bo nam samim pustilo, da storimo to, kar je dolžnost vseh, tedaj bo dežela rekla: To je zadnjič, ko smo dovolili naši vladi, da je nastopila za kolektivno varnost. Kajti nihče nam ne jamči, da ne bo prihodnjič pozorišče bližje doma kot pa je Sredozemsko morje."

Opozicijski vodja Snell je rekel pred višjo zbornico. "Prepričan sem, da ni še nikdar nobena vlada v taki kratki dobi padla v tako sramoto in dobro ime naše dežele že 150 let ni zadobilo takega udara."

Baldwin je priznal, da ni imel pravih stik s Hoare-om, ko se je slednji nahajal v Parizu na posvetovanjih z Lavalom. Rekel je:

"Tekom one nedelje je bilo pomankanje vezi in šele potem, ko je bil sporazum že napravljen, smo zvedeli v Londonu, kakšna je njegova vsebina. Od Hoare-a sem dobil v ponedeljek pismo, v katerem je apeliral, da kabinet potrdi, kar je napravil. Skoro takoj in še predno smo imeli priliko načrt proučiti, je na nepojasnjen način vsebina načrta prišla v javnost. Zdaj priznavam, da bi se bilo moralo Hoare-a za vsako ceno nemudoma poklicati domov."

Hoare je v svojem govoru med drugim dejal:

"Kot narod nismo imeli nobene bojzani, brez ozira na italijanske grožnje. Ako bi nas Italijani napadli, bi udarili nazaj, in sodeč po pretekli zgodovini, bi udarili s popolnim uspehom. Zdaj pa je situacija postala bolj resna. Zdi se mi, da smo stopili v nevarnejšo fazo. Toda z vso skromnostjo rečem to, da moja vest je čista. Šlo se je predvsem za to, da se ohrani angleško-francosko solidarnost. Iskreno sem prepričan, da je bilo moje postopanje edino, ki je bilo možno pod danimi okoliščinami."

R. C. Atlee, delavski vodja v parlamentu, je v napadu na vlado dejal: "Ako je na mestu, da resignira Hoare, potem je tudi na mestu, da resignira tudi vlada. Z izdajstvom slabotnega in zaostalega naroda, ki nam je zaupel, smo pritisnili črn madež na dobro ime našega naroda ter ustvarili vtis, da nasilstvo lahko profitira od svoje krivičnosti. Tako postopanje uničuje temelj kolektivne varnosti, na katerem stoji Liga narodov. To se pravi, dajati nagrado za brezpostavnost."

ŽENEVA, 19. dec. — Liga narodov je danes definitivno vrgla francosko - angleški mirovni načrt v koš pozabljenosti, potem pa je naznanila, da se za enkrat ne bo podvzelo nobenih korakov za odredbo petrolejnih in drugih novih sankcij proti Italiji, pač pa se bo še nadalje izvajalo sankcije, ki so že polnomocene.

Neki italijanski predstavnik je nocoj rekel: "Liga narodov je ubila francosko-angleški načrt in mora sedaj prevzeti odgovornost za posledice."

SKRAT

Pred sodnikom stoji kroničen uzmovič. Po izreku sodbe ga sodnik ostro pogleda in pravi:

"Upam, da je to zadnjič, ko vas vidim tukaj?"

"Joj, gospod sodnik," se začudi obtoženec, "ali vas bodo drugam prestavili?"

Čevljarski vajenec stopi v pekarijo in vpraša: "Ali imate kaj starih žemelj?"

"Da, imamo," odvrne pek.

"Sika se vam, zakaj pa jih niste včeraj prodali?" se zasmije čevljarček in zbeži.

Najprometnejše križišče

Dozdaj se je vedno smatralo, da je na Euclid Ave. in E. 9 St. najbolj prometno križišče v Clevelandu, toda te dni se je dognalo, da to ni več res. To čast ima sedaj križišče na Superior Ave. in W. 9 St., kjer se je v enem dnevu naštel 49,660 avtomobilov. Drugo najbolj prometno križišče je na Carnegie Ave. in E. 55 Str., kjer se je naštel 44,442 avtomobilov, in šele na tretjem mestu stoji križišče na Euclid in E. 9 St., kjer se je v enem dnevu naštel 30,182 avtomobilov. Proučevanja prometna, ki se je vršila od 1. avg. do 1. novembra, in pri katerem je bilo zaposlenih 40 moških, je prineslo na dan še mnogo drugih zanimivosti o prometu v Clevelandu in okolici.

RICHMAN BROTHERS

vam želijo

VESEL BOŽIČ

in

SREČNO ZA-

DOVOLJIVO

NOVO LETO

OBLEKE VRHNJE SUKNJE TUXEDOS

\$22.50

Tri clevelandске trgovine:

736 Euclid Ave.
Prospect, vokal
Ontario
5716 Broadway

Italija bojkotira angleško blago

Modeli z imeni mest v zavojevanj
Abesiniji.

Italijanski poluradni "Giornale d'Italia" objavlja seznam predmetov, ki jih je doslej Italija nvažala iz Anglije in njenih dominionov in kateri se poslej v Italiji ne smejo ne zahtevati s strani kupecv, niti ponujati s strani prodajalcev.

Pod zaporo so naslednji predmeti: Volna, klobuki, obleke, dežni plašči, kžuh, čevlji, galoše, bombažne tkanine, nikljasti izdelki, železni, jekleni in cinasti predmeti, britvice, pohištvo, likerji, dišave, lekarniški preparati, knjige, časopisi in listi. Iz Avstralije je zabranjeno uvažati volno in ovčje kožuhe.

Iz raznih italijanskih mest poročajo, da so vodstva kinematografov odstavila s programa vse angleške filme in gledališke igre. Rimu sicer še niso segli po teh represalijah, prišlo pa je že do demonstracij proti velikemu angleškemu filmu "David Copperfield," ki je posnet po istoimenem romanu pisatelja Dickensa. Plakate za ta film so na ulicah prelepili.

Neka velika modna tvrdka, ki je doslej imenovala svoje modele s francoskimi imeni, se je prilagodila času ter je imenovala svoje najnovejše kreacije po aktualnih imenih afriške vojne. Modeli se imenujejo zdaj: Asmara, Takaze, Harar, Sebelj itd. Začudenje pa zbujajo, da je med modeli tudi topel kožuh, ki so ga krstili za Godžam, po istoimeni abesinski puščavi.

Polet nad ognjenikom

Izbruh Mauna Loe na Havajskih otokih.

Skoro vsi listi so pred kratkim zabeležili mogočen izbruh 4200 m visokega vulkana Mauna Loa na Havajskih otokih, ki je deset ur nepretrgoma bruhal v zrak žarečo lavo, da se je razlivala po ognjenikovem pobočju. Lava je pokrila skoraj tri četrtine ognjenikove okolice, kraja, ki ga imenujejo "Ognjena vrata," potem pa je hitela v 10 km široko vodo, kar je povzročilo ogromni goreči plošvi. Iz vulkana sliči ogromni goreči plošvi. Izbruh je bil tako silen, da je ograjal 150 nabitih domačinov. Baje je to največji izbruh selbin domačinov. Baje je to največji izbruh tega ognjenika, kar jih pozna zgodovina. Prebivalci so se ga tako prestrašili, da so v množicah zapuščali svoje domove in bežali, da se rešijo pogina.

Ameriški reporter Edward Morgan je porabil to priliko, da si je iz letala ogledal naravno dramo. Vtise, ki jih je dobil na poletu, beleži sledeče:

"Leteli smo severovzhodno tik nad izrom bruhajočega vulkana. Plameni, ki so sukljali iz njega, so nas slepili s svojo močno oranžno barvo. Zrak je stresalo ne prestano bobnenje.

"Iz ogromnega vulkanskega lijaka so se zlivale mase lave, pomešane s kamenjem. Kakor dolge kače so žvižgali bliski na vse strani, lava pa si je utirala pot skozi plameninske prehode. Poleg glavnega žrela smo opazili še kakšnih 13 ali 14 razpok, iz katerih je vrela ognjena lava. Ko smo naposled zapustili prizorišče drame, je bil vulkan ovit v oblake dima in žveplenih par. Zdelo se je, da sega ta nenavaden steber naravnost do neba. Med mogočnim prasketanjem so se gručali vedno novi plameni, vmes pa so gručale erupcije. Grmenje in stresanje zraka nas je spremljalo vso vožnjo, dokler se nismo naposled spustili v Honolulu na tla."

(Dalje iz 1. kolone)

roristi in morilci so bili namreč 2. oktobra pomiloščeni in sprejeti v službo države. Mihajlovičeve organizacije bolgarske-rasejo. Osemdeset odstotkov bolgarskega naroda iskreno želi sporazuma med Bolgarijo in Jugoslavijo. Bolgarska demokracija bi bila najtrdnjejši temelj in jamstvo za bolgarsko-jugoslovansko prijateljstvo in mir med balkanskimi narodov. Namestu demokracije in samoodlobe naroda pa uvajajo v Bolgariji vsak dan ostrejšo diktaturo in popolno izključitev naroda od vpliva na notranjo in zunanjo politiko.

Nekaj dni po 2. oktobru je obiskal Sofijo Hitlerjev odposlanec von Ribbentrop.

Slučaj morda? Metode pa iste.

NEPISMENOST V SLOVENIJI

Ljubljana, 25. nov. — Ob u-
vedbi splošne šolske obveznosti
v bivši Avstriji, to je "čislajtan-
ski" polovici bivše avstro-ogr-
ske monarhije, so statistiki —
bilo je v drugi polovici prejš-
njega stoletja, — ugotovili, da
imajo med vsemi nekdanjimi
avstrijskimi narodi najmanj
nepismenih (analfabetov) Čehi,
za njimi avstrijski Italijani, ki
pač niso predstavljali nikakega
kmetijskega ljudstva, za njimi
Nemci, Slovenci pa smo se
zdržili v spodnji vrsti, med
Poljaki, Rusini, istrskimi in
dalmatinskimi Hrvati ter Srbi.
V teku pol stoletja pa smo se
Slovenci temeljito popravili in
tik pred začetkom svetovne voj-
ne so morale avstrijske oblasti
in njihovi statistiki z začude-
njem ugotoviti, da smo Sloven-
ci po pismenosti napredovali na
prvo mesto, to je, da smo imeli
sorazmerno manj nepismenih
nego Čehi, Italijani in Nemci,
dasi so tudi ti potpisili svojo
številko dovolj navzdol.

Prvo mesto po pismenosti
slo Slovenci obdržali tudi v no-
vi državi in smo celo v takem
naskoku, da se bodo morale
druge banovine še dolgo leta,
nemara celo stoletje truditi, da
bodo dohitele, zakaj tudi
Slovenci ne bomo mirovali in se
bomo pošteno trudili, da izgine
pri nas še zadnji ostanek te
trajne vsakega naroda. Iz
državne statistike, ki jo obla-
stni pravkar objavljajo, pa mo-
mo sklepati, da smo Slovenci,
ki smo morda najmanjši kultur-
ni narod Evrope, v resnici tu-
ni eden najbolj kulturnih naro-
dov. Mnogi večji narodi, z ime-
nitno tradicijo, kakor Itali-
jani, Francozi, Grki, celo Ho-
landci in Angleži, da ne govo-
mo o še bolj tipičnih zapad-
nih narodih, kakor Španci in
Portugalci, se ne morejo poba-
viti s tako nizkim odstotkom

nepismenosti, kakor ga izkazu-
je Slovenija.
Državna statistika izkazuje,
da je bilo l. 1933 v vsej državi
5,418,339 oseb (3,250,368 mo-
ških in 2,167,971 žensk), ki so
znali pisati in brati. Vračuna-
ne pa so samo osebe, ki so stare
že nad deset let, 55,737 oseb
starih nad 10 let (20,445 mo-
ških in 35,292 žensk) pa je zna-
lo samo brati. Nepismenih pa
je bilo 4,408,471 oseb (1,557,931
moških in 2,850,540 žensk). V
odstotkih je znalo pisati in brati
54.83% oseb (67.31% mo-
ških in 42.90% žensk), samo
brati 0.56% (0.42% moških in
0.70% žensk). Popolnoma ne-
pismenih pa je bilo v državi
44.61% (32.27 moških, 56.40%
žensk). Skupno število držav-
ljanov vračunano v to število,
to je oseb nad 10 let starosti,
znaša 9,882,547, kolikor jih je
bilo leta 1933 dne 31. marca
naštetih. K temu prištevamo še
otroke pod 10 leti, ki v to sta-
tistiko niso všteti, to je 4,051,-
491, pa dobimo tedanje končno
število vseh prebivalcev naše
države, to je 13,934,038.

Toliko o statistiki nepismo-
nosti in pismenosti v vsej državi.
Sedaj pa pogledimo v Slovenijo
(z otroci vred):
Slovenija je štela 31. marca
1933 skupno 1,144,298 prebi-
valcev (551,211 moških in 593,-
087 žensk). Otrok do 10. leta
je bilo 287,301 (144,944 moških
in 142,357 žensk). Med oseba-
mi nad deset let starih, jih je
znalo pisati in brati 798,957
(382,427 moških in 416,530
žensk), samo brati je znalo 10,-
576 oseb (2455 moških in 8121
žensk). Nepismenih pa je bilo
skupno 47,464 (21,385 moških
in 26,079 žensk). Po odstotkih
je znalo brati in pisati v Slove-
niji 93.23% (94.13 moških in
92.41 žensk). Samo brati je zna-
lo 1.23% (0.61 moških in 1.8
žensk). Nepismenih je bilo
skupaj 5.54% (5.26% moških
in 5.79 žensk). To se pravi,
da ni znal med vsemi nad 10 let
starimi prebivalci Slovenije ko-
nariti vsak osemnajsti ne pisati
ne brati. To so po veliki veči-
ni zelo stari ljudje, zlasti v Slo-
venski Krajini, ki jo je Mad-
jarska kulturno zapostavljala,
da pa je odstotek še vedno tako
visok, je kriv temu velik dotok
delavstva iz Bosne, Dalmacije
in Like, ki pač niso Slovenci,
od katerih pa zna le redkokate-
ri brati. Kar še prispeva k te-
mu odstotku, so pač duševno
zaostali, kreteni in idioti (miš-
ljeno v zdravniškem smislu),
katerih pa ima vsak narod go-

torov odstotek. Statistika države
ne izkazuje prav nič drugega,
kakor da zna vsak normalen
zdrav Slovenec ali Slovenka
brati in pisati. Slovenija je tu-
di edina banovina v državi, kjer
absolutno vzeto, zna več žensk
pisati in brati kakor moških.
Relativno seveda nekoliko manj,
to se pravi, da uživata v Slove-
niji oba spola popolnoma enake
prave in dolžnosti glede osnov-
nošolske izobrazbe. Slovenija
je tu edina banovina v državi,
kjer se šolske obveznosti dosle-
dno in strogo izvajajo.

Sedaj pa primerjajmo druge
banovine v državi, in sicer sa-
mo po odstotkih: za Slovenijo,
ki ima 5.54% nepismenih, pri-
de takoj mesto Belgrad, ki ima
sorazmerno še enkrat več ne-
pismenih, namreč 10.87%. Naj-
večje mesto države ima torej
sorazmerno dvakrat toliko ne-
pismenih kakor pretežno Slove-
nija, ki je v bistvu le uboga de-
žela kajžarjev in dninarjev. Za
Belgradom pride savska bano-
vina, ki ima 27.67% nepisme-
nih, nato donavska, ki jih ima
28.87%, primorska z 57.46%,

moravska z 61.96%, drinska z
62.11%, zetska s 66. 4%, var-
darska z 70.86% in vrbaska z
72.60%.
Naj pride sedaj s pričo teh
številčk znani sotrudnik zagreb-
škega "Večera," ki je svojčas
trdil, da povzroča velik odsto-
tek nepismenosti v Zagrebu ve-
liko število — slovenskih služ-
kinj!

Številke o pismenosti Slove-
nija je so naš ponos in zanje mora-
mo biti hvaležni prejšnjim na-
šim kmetiskim in delavskim ro-
dovom, ki so z lastnimi žrtvami
ustvarili lepe šolske stavbe v
Sloveniji in s tem omogočili
naš splošni osnovnošolski pouk.

KUHL HARDWARE
Grovewood Ave., cor. E. 173 St.
Popolna zaloga hišnih potreb-
ščin. — Se priporoča.

LOUIS PECENKO
7308 Hecker Ave.
ENDICOTT 2759
BARVAR IN PAPIRAR
Se priporočam Slovincem in
Hrvatom

CARL ROGEL
6526 ST. CLAIR AVE.
Krojačnica in čistilnica moških in ženskih oblek
Želim prav vesele božične praznike in srečno novo leto vsem mojim odjemalcem in prijateljem.
Hvala vam za dosedanje naklonjenost ter se pripo-
ročamo tudi za v bodoče. Naše delo je točno in
zanesljivo.

IZ URADA DRUŠTVA "CARNIOLA TENT"
ST. 1288 THE MACCABEES
Naznanja se vsem članom društva "Carnio-
la Tent" št. 1288 T. M., da se bo pobiral ases-
ment v PONDELJEK, dne 23. dec., v spodnji
dvorani S. N. D. Na 25. je Božič in na ta dan se
ne bo pobiralo asesmenta. Prosi se vse člane, da
to naznanilo upoštevate.
Želim Vam vsem vesele božične praznike
in srečno novo leto 1936!
JOHN TAVČAR, tajnik.

POSEBNOSTI ZA PRAZNIKE
Pri nas dobite po znižanih cenah vsakovrstno grocerijo.

PURMANOVA MOKA, 25 funtov	\$1.30
MASLO (BUTTER)	37c
ROZINE, 2 funta	35c
OREHOVA JEDRCA	43c

Imamo tudi vsakovrstno meso, katero dobite po znižanih ce-
nah. Se priporočamo za obilen obisk in vam želimo prav vesele
božične praznike in srečno Novo leto!

Frank Vidmar
1038 EAST 74th STREET

GOSPODINJAM
priporočamo našo trgovino za nakup grocerije
in potrebščin za božične praznike.

NAŠE POSEBNOSTI

Orehi	41c
Diamond orehi	49c
Rozine, 2 funta	19c
Med, 16 oz.	18c
Fino maslo	35c
24 1/2 funtov Best on Earth Moka	\$1.29
Diamond orehi, celi	22c
Breskve, velike kante, 2 za	33c
Sol, 3 zavoji	10c
Green Beans, No. 2 kanta, 3 za	25c
Pineapple, velika kanta	19c

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Anton Mlakar
6710 ST. CLAIR AVE.—HENDERSON 7769
522 E. 200 STREET—KENMORE 0834

POSEBNOSTI
za soboto, 21. dec. na
E. 185 St.

Round ali Swiss Steak	21c
Meso za juho, od reber	11c
Praščičeve noge	6 1/2c
Pork Chops, iz srede, narezan	27c
Narezan špeh	27c
Najboljša čista mast, 2 funta	33c
Vampi, 2 funta	25c
Obisti, 2 funta	25c
Orehova jedrca, najboljša	43c
Suhe češplje, 2 funta	15c
Sladkor, 5 funtov vreča	29c
24 1/2 ft. Occident moka	\$1.33

Se priporočam in voščim
vsem vesele božične praz-
nike in srečno Novo leto!

PETER WERLICH
733 E. 185 ST.

Naše posebnosti
MESNICA-NA 1147 ADDISON RD.

Telečja pečenka	19c
Goveja pečenka	18 1/2c
Pork Loin, celi ali polovica	20 1/2c
Pork Shoulder, mali	18 1/2c
Pork Butts	19c-20 1/2c
Špeh — Leaf Lard	16c
Doma sušene šunke, male	24c
Želodeci, klobase, Cottage Butts, doma sušeni	28c
Čista mast	14c—16c—18c

GROCERIJA IN MESNICA
14615 Sylvia Ave.—MULBERRY 0274

25 funtov Red Star moke	\$1.19
Velika sveža jajca	27c
Izvrstna jedrca	39c
Sunset sladke hruške, velike kante, 2 za	25c
4 kose Lux mila v krasnem božičnem ovitku	25c
Fine božične slaščice, mešane	18c
5 funtov čokolade, mešane v krasnem božič- nem zavoju	

Vsaki teden se dobijo pri nas razne posebnosti.
Se priporočamo.

FRANK CEBUL
Brezplačno dovažanje. Imamo tudi popolno
zalogo vsakovrstne perutnine. Želimo prav ve-
sele božične praznike in srečno Novo leto vsem
našim odjemalcem in prijateljem.

Vogal E. 63
St. in St.
Clair Ave.

Public Clothes
6301-03 ST. CLAIR AVE.

Kupite v trgovini, kjer dobite kakovost—naspro-
ti St. Clair Ave. kopališča

Razprodaja vrhnjih sukenj!!
Kupite sedaj in si prihranite

\$12.95

Mere od 32 do 52
Poslužite se posebne prilike ku-
piti iz nenavadnega nakupa, ki
smo ga dobili od izdelovalca.
Modre, sive, rjave, pisane bar-
ve. Posamezno in dvojno prsne
suknje, tudi lepi kroji s polovič-
nim ali celim pasom.
Brezplačno darilo z vsakim na-
kupom obleke, suknje ali vrh-
nje suknje.

PUBLIC CLOTHES
Odperto ob
večerih do
9. ure

6301-03 ST. CLAIR AVE.
nasproti St. Clair kopališča

VELIKI TRGOVEC

POVEST

Spisal ENGELBERT GANGL

Po obedu reče stric Janezu: "Sedaj pa pojdi po orglice, da nam zasviraš pesem, o kateri sva govorila predpoldnem."

"Ali zna Janez igrati na orglice?" vpraša teta.

"Zna, zna, pa še kako!" odgovori stric.

"Saj ni tako hudo, teta, kakor meni stric," reče Janez.

"To bomo videli, to bomo videli! Samo prinesi orglice," pri-govarja stric.

Janez vstane in odide v svojo sobo. Vzame orglice in z njimi potrkva ob mizo, da jih očisti prahu in smetji. Potem se vrne v obednico, sede na prejšnje mesto in začne igrati.

"Še enkrat, Janez, še enkrat! Saj gre izoborno," reče stric, "a mi bomo peli."

Janez začne še enkrat; stric, teta, Milan in drugi, kar jih je bilo pri obedu, pa začno peti. In veselo se je razlegala pesem o lepi naši domovini po sobi.

V tem nekdo potrkva na vrata.

"Naprej!" se oglase skoro vsi hkrati.

Vrata se odpro, in v sobo stopi — Stuparjev Janko.

"Tako je prav, Janko, da si prišel k nam," mu reče Drganec precej, ko ga zagleda in mu stopi naproti.

Janko pa stoji pri vratih, pomežikava z zdravim očesom, kakor da koga išče. "K Janezu sem prišel," reče končno.

"Saj boš sedel poleg njega, le pridi bliže," pravi Drganec in mu odkaže prostor poleg Janeza. Gospa postavi predenj čisto kupico in jo nalije z vinom.

"Na zdravje!" se odzovejo vsi in trkajo z Jankom.

Ta se je čutil silno počaščena in se je smejal zadovoljno. "Pa pijmo," meni v šali, "saj sem v resnici žejen. Dolgo že nisem pil vina. Slabi časi, gospo-da!"

Drgančevim je ugajal ta pre-

prosti, odkritosrčni govor.

"Kaj pa piješ po navadi?" ga vpraša Janez.

"Kaj neki?" odgovori Janko, "samo čisto vodo. Izpil sem je že toliko v Karlovcu, da bi se že lahko zaredile žabe v meni. Ti presneta reč!"

"Tak si še, kakor si bil, Jan-ko," mu reče Janez.

"Kaj se bi tudi izpreminjal, saj nisem luna!" pripomni Jan-ko. "No, pa malo sem se vendar-le pretegnil. Vsaj glava, čutim, mi je večja — toliko učenosti je že v njej."

Vse omizje je navdala dobra volja.

"E, le smejte se!" pravi da-lje Janko; "učenost je težak kruh. Pa skopo ga režejo v Karlovcu. Doma ga je bilo preveč, tu ga je premalo. Ah, doma, do-ma!"

"Ali se ti toži po domu?" ga vpraša gospa.

"Pa kako! Kadar utegnem, jo mahnem po poti, ki drži proti Metliki . . . Glej, z vsakim korakom si bliže doma, si mislim, ko grem po cesti iz mesta. Glej, z vsakim korakom si dalje od doma, si mislim, ko se vračam v mesto. No, pa bomo že zopet prišli domov, če Bog da! Potlej pa to večno tikanje v knjigah! Kot strah mi stoji za hrbtom gospo-dinja in me priganja k učenju. Kdo bi se pa tudi zmeraj učil, saj bi bil naposled še preučen. E, pa bi se že še učil, ali to moje slepo oko mi je na poti. Če pre-dolgo čubim v knjigo, pa mi za-čno plesati črke pred nosom . . . hopsasa, hopsasa . . . kakor jaz, kadar mi je dolg čas. Da, kadar mi je dolg čas, pa poskakujem z leve na desno in z desne na levo."

"MOJ MALI DECEK JE BIL TAKO SUH - ZJOKALA SEM SE, KADAR SEM GA POGLEDALA"

"Nagovarjati sem ga morala, da je jedel, in nič, kar je pojedel, ni pomagalo, da bi pridobil na teži. Vedno bom hvaležna tisti materi, ki mi je povedala o Trinerjevem grenkem vinu."

Trinerjevo grenko vino je staro, zanesljivo družinsko zdravilo, ki odprav-lja zaprtje, pline, nespečnost, slabo sapo, nečistost kože in težave, zdru-žene s prebavnimi nerednostmi, in navda z življenjem oslabei tek. Dobite ga lahko v vsaki lekarni.

TRINERJEV ELIKSIR GRENKEGA VINA

Joseph Triner Company, Chicago

URADNIKI

Samostojnega podpornega društva "Dosluzenci" za leto 1935 so sledeči: Predsednik Jos. Lozar, podpredsednik Martin Kostanjšek, tajnik John J. Kikol, 19012 Mohawk Ave., blagajnik Jos. Markovič, zapisnikar Frank Kuhar, nadzorniki: Frank Kuhar, Martin Kostanjšek in Jos. Baznik, zastavonoša Frank Hitti, zastopnik za Klub društev S. N. Doma Frank Virant, za Skupna društva fare sv. Vida John Ježek, zdravniki: Dr. Kern Dr. Perme in Dr. Oman.

Društvo "Dosluzenci" je na dobri finančni podlagi ter ima nad \$7,000 premoženja. Plačuje \$7.00 bolniške podpore na teden ter priredi časten pogreb za umrlim sobratom. Slovenci in Hrvati od 16. do 45. leta starosti so vabljeni, da pristopijo. Društvo zboruje vsako četrto nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne, v starem poslopju S. N. Doma.

Didl-dum, didl-dum. Gospodinja se mi smeje in pravi, da sem bedast. Pa le naj pravi, kar hoče; meni pa le prija, mene pa le to-lazi ta ples!"

"Pa se znaš res tolažiti, Jan-ko," reče gospod.

"Hvala Bogu, da se znam, si-ecer bi bilo joj! Včasih se stisnem v kot, počenem na tla in si zapo-jem tisto o jelenu."

"Aha! O jelenu!" ponovi Jan-nez.

"Saj jo poznaš!"

Janez vzame orglice in začne igrati, a Janko poje:

"Jelen skače po zeleni travi, Jelen skače po zeleni travi, Jelen pase po zeleni travi se"

Janku so se napele žile na vratu in v sencih, tako je pel.

"A to ni nič," pravi, "najlepše je, če pojem zvečer, ko gori sve-tilnica. Takrat še le ima moj glas pravo moč. Tako zabuč, da ugasne svetilnico. Potlej grem vsaj lahko spat. In spim v Kar-lovcu prav tako dobro kakor v Metliki. In to je dobro, to je še jedino dobro."

"Torej ima vsaj nekaj dobre-ga Karlovec," opomni s sme-hom Milan.

Potem so se odpravili na iz-prehod. Najprej sta šla Janko in Janez, potem gospod, gospa in Milan.

"Pa pojdemo proti metliški strani, tam je najlepše," pravi Janko.

"Dobro, dobro! Le pojdemo proti metliški strani," reče gos-pod.

Ulice so bile polne šetalcev, gostilne ob cestah so bile polne pivcev. Vsak si je prizadeval, da prebije v nedeljo popoldan čim prijetnejše. Jednemu je prijetno to, drugemu drugo. Ta se veseli izprehoda pod milim nebom, ko-der veje čisti, sveži zrak, koder dihaajo človeku prsi svobodno, veselo; temu se zdi prijetnejše, če presedi popoldan v gostilniški sobi, kjer ga obkroža zakajeni, zaduhli zrak, kjer se razvema

kri in razpleta jezik.

A Drgančevi in oba mlada Metličana so korakali počasi proti metliški strani, kakor je želel Janko. Bela cesta, skopo obsenčena z visokimi jagnedi, se je izgubljala v daljavo, v kateri so se dvigali griči, za katerimi se je razprostirala Metlika. Počasi so korakali po cesti. Gospod Drganec se je včasih ustavil, poka-zal s palico zdaj sem, zdaj tja ter povedal Janezu in Janku, kaj je to, kaj ono. Mladima izpreha-jalcema pa ni bilo mnogo do te-ga, kar je pripovedoval Drgan-ec. Njiju misli so hitele daleč naprej, tja preko dolin in gričev do domačega kraja.

"Bog ve, kaj delajo sedaj moj ata?" izpregovori Janko.

"I kaj! Sedaj so minile večer-nice, in tvoj ata sede pred hi-šo in kadijo pipo," pravi Jan-nez.

"Saj bo nemara res tako" me-ni Janko.

Potem sta molčala oba; ali z duhom sta bila doma.

Ah, kako je lepo ob nedeljah popoldne doma! Ko se usujejo ljudje popoldne od večernic iz cerkve, se poizgube po hišah, in tak lep, slovesen mir se razgr-ne vsepovsod, vsepovsod . . . da človek kar čuti, da je nedelja, dan Gospodov. Se psi polegajo

mirni po cestnem prahu, in ko-koši se zakopljejo v pesek po dvoriščih, in zdi se, da počivajo, praznujejo. Hišni gospodar pa vzame palico v roke, ogrne su-knjo in gre na polje, v lozo, na pristavo, da si ogleda rast polj-skih sadežev, da vidi, kako se mu obnaša novi zasad v lozi, da si ogleda stanje: kozolec, pod, hlev, čebelnjak, kolarnico . . . Vse preišče, vse pregleda: ali bo treba kje kaj poprave in prezi-dave, ali bo treba prekriti stre-ho, nadomestiti trhle prečnice v kozolecu, deske na svislih, kline v oknih na hlevu in podu . . . Skrbno hodi okoli stanja, voha in voha, ali ne diši morda po ognju, ki bi mu lahko upepelil ves imetek . . . Stopi k čebelnja-ku, gleda veselo šumljajoče če-

bele, kako poletavajo na ajdo in poljske cvetove ter se z rume-noprašnimi nožicami in krilci vračajo v polne panje . . . Ali pa pohiti tja na reber, kjer mu ču-va pastir lepo goved. Zadovoljno se mu smeje srce, ko gleda te zdrave junčke in telice, ta polna kravja vimena, te velike, modre oči močnih volov, ki ga gledajo tako prijazno, kakor da bi spo-znale gospodarja . . . In pot ga odvede tja, kjer mu rasto zdra-va debela plodonosna sadnega drevja. V ravni vrsti ob meji se krivijo slive, za mejo se raz-vrščajo jablane in hruške, kate-rih plemeniti sad pade jeseni go-spodarju v nastavljeno canjo kot plačilo za njegov trud in njegovo skrb.

In gospodar snuje načrte za nadaljnje delo, računa in premi-šlja, kaj bo obdržal doma, kaj

DR. V. OPASKAR

Slovenski zobozdravnik
6402 St. Clair Ave.
HENDERSON 4114

Služkinja

dobi delo za nekaj ur na dan; mora stanovati v bližini. 763 E. 185 St.

Domače želodce

mesene klobase, prav suhe in bolj sveže ter prav okusne riže-ve in krvave klobase dobite pri nas. Vse prvovrstno, ker je v njih najboljšo meso in razne di-šave. Se priporočamo.

MR. IN MRS. J. RUSS,
951 E. 69th St.

NAZNANILO

cenjenemu občinstvu, da se bo serviralo v

SOBOTO, 21. DECEMBRA

srnjakovo večerjo

od 12. do 12. ure

Krožnik 45c.

Za ples bo igrala fina domača godba.

Se toplo priporočava za obilen obisk

John in Louise Flaisman
6400 St. Clair Ave.

THE MAY CO.

BASEMENT

Izvrstna darila po nizkih cenah
IZBERITE SI DARILA ZA MOŠKE

SRAJCE

iz finega Broadcloth z ovratniki, ki se ne zvijejo. Izoborno za Božič za moškega! Poleg teh srajc z ovratniki, ki se ne zvijejo, si lahko tu-di izberete iz velike zaloge najnovejših srajc s trdimi ovratniki. Bele, modre in druge čedne barve. Mere 14 do 17, dolgost rokavov 33 do 35.

PIG PRINT ROKAVICE

Fine Pig Print rokavice, tan ali rjave barve. Vse dobro narejene — z gumbi ali brez. Vse velikosti.

INITIALED SCARFS

Polne mere, z dolgimi franžami—narejene s čiste svile! Bele s črno obrobljenimi začetnimi črkami

Moški Lounging Robes [plašči]

TOPLI WOOLTONES! Težki, topli plašči (robes)—lepo ukrojeni z lepimi obšivi. Temno modre, rjave, črne, temno rdeče barve. Veliko-sti, majhne, srednje in velike.

RAYON JACQUARD LOUNG-ING ROBES (PLAŠČI)

Čedno ukrojeni plašči (robes)—z obšitimi zna-kom na žepu. Rjave, modre, temno modre, temno rdeče barve. Velikosti, majhne, srednje in velike.

The May Co. Basement

Za božično darilo podarite

ZLATNINO

toda ko kupujete, spomnite se

Wolkov Jewelers

ki so sedaj dobro pripravljeni postreči z veliko izbero najfinejših in najno-vejših diamantnih prstanov, krasnih ur najboljših izdelkov kot Elgin, Hamil-ton in Bulova, Rogers srebrnino in finimi seti za omare, po najbolj zmernih cenah. Obiščite našo trgovino in primerjajte naše cene ter zadovoljni boste in ostali naši stalni odjemalci.

Diamantni prstani
rumeno ali belo
zlato

\$29.00 in več

Zapestne ure, vseh vrst,
rumeno ali belo zlato

\$10.75 in več

NAŠI KREDITNI POGOJI

Plačajte nekoliko takoj in ostalo na majhna tedenska odplačila

Wolkov Jewelry

6428 ST. CLAIR AVE.
ODPRTO OB VEČERIH

nasproti Slov. Nar. Doma
HENDERSON 0365

Frank Klemenčič
1051 ADDISON RD.
HENDERSON 7757
Barvar in dekorator

Veseli božič

Ne verujte vse, kar slišite o prvovrstni kakovosti za manj de-narja, posebno če tako rečemo "višji fantje," ker "če verjame-te pa ne," je dvajset različnih vrst govedine. In nekateri "višji fan-tje" vas lahko potegnijo, ako niste znani z različno mesenino. Vi ste pa lahko vedno sigurni, da dobite sveže meso in gročerijo naj-boljšje kakovosti po najbolj zmernih cenah, ako kupite pri

Louis Oswald

Fine bele rozine, 2 funta	19c
Diamond beli orehi	43c
Maslo (Butter)	34c
Cisti med	18c
Fina kava	15c
Milan grah, 3 kante za	40c
Tomatove juha, kanta	5c
Narezana slanina	27c
Pork Chops, iz srede	25c
Ekstra fine suhe klobase	25c
Riževe in krvave klobase, 6 za	25c

KOKOŠI PO NAJNIZJI CENI.

V zalogi imamo "prize" jagnjetino in govedino.
Prav veselo božične praznike želimo vsem našim cenjenim od-jemalcem. — Za obilen nakup se vam priporočamo.

Louis Oswald

17205 GROVEWOOD AVE.

POSEBNOSTI

ZA BOŽIČ

Najboljše suhe mesene

klobase 21c

Te klobase smo posebno na-

redili za Božič,

5 funtov \$1.00

Pork Loin 21c

(Celi ali polovica)

Pork Chops 21c

(Celi ali polovica)

Teletina za ajmoht,

3 funti 25c

Govedina od soldra 12 1/2c

Sveža rebra 17c

SALO IN ŠPEH 14 1/2c

KRIZMAN'S CASH MARKET

Nasproti Slov. Nar. Doma

6422 St. Clair Avenue